

17 HAZİRAN

DÜNYA ÇÖLLEŞME VE KURAKLIKLA MÜCADELE GÜNÜ

Tüm canlıların varlığı için gerekli olan su, doğadaki en temel yaşamsal maddedir. Su kaynaklarının özellikle içme suyu kaynaklarının giderek azalması zaman içinde önemli derecede su yetersizliğiyle karşılaşmaya neden olacaktır. Ciddi su dengesizliği yaratacak kadar uzun süren yağışsızlık dönemleri “kuraklık” olarak tanımlanır. Küresel iklim değişikliği söz konusu dönemlerin daha fazla ortaya çıkmasına neden olabilecektir. Kuraklığın derecesi yağış ve su kaynaklarının azalması ve etkilenen alanın büyüklüğü ile ilişkilidir.¹

Çölleşme, iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dahil olmak üzere birçok faktörün etkisi altında kurak, yarı kurak ve az yağış alan bölgelerdeki toprağın doğal özelliklerini yitirmesi veya kısaca toprağın aşınması olarak tanımlanmıştır. Çölleşme yoğun tarım, yakıt ve kereste sağlamak amacıyla ormanların yok edilmesi, aşırı otlatma gibi nedenlerle ortaya çıkabilir. Çölleşme, tüm dünyada 900 milyon kişinin geçim kaynağını ve dünya genelinde biyolojik çeşitliliği etkileyen tehditlerdendir.²

Dünya’da kurak alanlarda yaşayan nüfusun çoğu gelişmekte olan ülkelerde bulunmaktadır. Çöller dışında kurak alanlarda yaşayan nüfus iki milyardır. Her yıl 12 milyon hektar çölleşmektedir. Dünyada yaklaşık 1,5 milyar insanın yaşamı bozulmakta olan arazilere bağlıyken, dünyanın en fakir kesiminin yüzde 42’si çoktan tükenmiş bölgelerde yaşamaktadır. Ülkemizin ise yaklaşık 2/3’lük bölümü kurak ve yarı kurak alanlardan oluşmaktadır.³ Yanlış sulama vb. su savurganlığına yol açan uygulamalar, ülkemizin giderek su yoksulu bir ülke olmasına neden olabilecektir.¹

Tüm bu nedenlere bağlı olarak, 1994 yılında Birleşmiş Milletler özellikle Afrika ülkeleri olmak üzere tüm dünyada farkındalığı artırmak için 17 Haziran’ı **Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü** ilan etmiştir. O tarihten itibaren Sözleşme’ye taraf ülkeler çölleşmeyle mücadele edebilmek için programlar yürütmektedir. ⁴ 2016 yılının teması sürdürülebilir kalkınmayı sağlayacak yeterlilikte “Toprak Yozlaşmasının Önlenmesi İçin Kapsayıcı İş Birliği” olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede vermek istedikleri ana mesaj toprağı koruyun ve insanları bu konuda teşvik edin olmuştur.⁵

¹ Güler, Ç. (Ed), Çevre Sağlığı (Çevre ve Ekoloji Bağlantılarıyla), 1. ve 2. Cilt, Yazıt Yayıncılık, Ankara, 2012

² [Internet] <http://www.unesco.org/new/en/world-day-to-combat-desertification> Erişim: 15.06.2016.

³ [Internet] <http://www.tema.org.tr/> Erişim: 15.06.2016.

⁴ [Internet] <http://www.unccd.int/en/programmes/Event-and-campaigns/WDCD/Pages/default.aspx> Erişim: 15.06.2016.

⁵ [Internet] <http://www.un.org/en/events/desertificationday/> Erişim: 15.06.2016.